

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **MAJORITY PETROL, s.r.o.**, IČ 27242447, se sídlem Dobroměřice 470, zast. JUDr. Martinem Vychopeněm, advokátem, se sídlem Masarykovo náměstí 225, Benešov, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 1. 2018, č. j. 2114/18/5300-21443-702551, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 4. 2020, č. j. 15 Af 19/2018 - 128, o návrhu na vydání předběžného opatření,

t a k t o :

- I. Finančnímu úřadu pro Ústecký kraj, Územní pracoviště v Lounech, se sídlem Rybalkova 2376, Louny, **se ukládá**, aby se zdržel jednání, jímž by pokračoval v daňové exekuci ve vztahu k pozemku st. parc. č. X, jehož součástí je stavba č. p. X, jiná stavba, pozemku st. parc. č. X, jehož součástí je stavba bez č. p./č. e., jiná stavba, pozemku parc. č. 397/10, pozemku parc. č. 397/11, pozemku parc. č. 397/12, pozemku parc. č. 397/13, pozemku parc. č. 617/32 a pozemku parc. č. 617/33, vše v k. ú. Dobroměřice, které jsou zapsány v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Ústecký kraj, Katastrální pracoviště Louny na LV č. 891 vedeném pro k. ú. Dobroměřice, dále pozemku parc. č. 1305/2, pozemku parc. č. 1307/1, pozemku parc. č. 1308, jehož součástí je stavba č. p. 577, bytový dům, pozemku parc. č. 1309, pozemku parc. č. 1310/2, pozemku parc. č. 1318/2, pozemku parc. č. 1318/7, pozemku parc. č. 1318/10, pozemku parc. č. 1318/11, pozemku parc. č. 1318/16, pozemku parc. č. 1318/17, pozemku parc. č. 1321, pozemku parc. č. 1322/2, pozemku parc. č. 1323/2, pozemku parc. č. 1324/2 a pozemku parc. č. 1325, jehož součástí je stavba č. p. 697, technická vybavenost, pozemku parc. č. 1326/2, jehož součástí je stavba bez č. p./č. e., a dále stavby bez č. p./č. e., zemědělská stavba na parcele č. 1322/1 a 1322/2, stavby bez č. p./č. e., zemědělská stavba na parcele č. 1323/1 a 1323/2 a stavby bez č. p./č. e., zemědělská stavba na parcele č. 1324/1 a 1324/2, vše v k. ú. Postoloprty, které jsou zapsány v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Ústecký kraj, Katastrální pracoviště Louny na LV č. 1110 vedeném pro k. ú. Postoloprty, a dále pozemku parc. č. 258, jehož součástí je stavba č. p. X, technická vybavenost, a pozemku parc. č. 259, vše v k. ú. Chrást u Plzně, které jsou zapsány v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Plzeňský kraj, Katastrální pracoviště Plzeň-město na LV č. 985 vedeném pro k. ú. Chrást u Plzně, do doby, než nabude právní moci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 4. 2020, č. j. 15 Af 19/2018 - 128.

- II. Žalobkyni **se ukládá**, aby ve lhůtě **patnácti dnů** od doručení tohoto usnesení zaplatila soudní poplatek za návrh na vydání předběžného opatření, který podle položky č. 5 Sazebníku soudních poplatků (příloha zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích), činí **1.000 Kč**.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 4. 2020, č. j. 15 Af 19/2018 - 128, jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 1. 2018, č. j. 2114/18/5300-21443-702551, kterým žalovaný změnil dodatečné platební výměry vydané Finančním úřadem pro Ústecký kraj, pracoviště v Lounech (dále jen „správce daně“), ze dne 1. 3. 2017, č. j. 429342/17/2509-50522-108737, č. j. 429667/17/2509-50522-108737, č. j. 429824/17/2509-50522-108737, č. j. 429967/17/2509-50522-108737, č. j. 430110/17/2509-50522-108737, č. j. 430223/17/2509-50522-108737, č. j. 430395/17/2509-50522-108737, č. j. 430561/17/2509-50522-108737, č. j. 430713/17/2509-50522-108737, č. j. 430898/17/2509-50522-108737, č. j. 431059/17/2509-50522-108737, č. j. 431153/17/2509-50522-108737, č. j. 431162/17/2509-50522-108737, č. j. 431166/17/2509-50522-108737, č. j. 431197/17/2509-50522-108737, č. j. 431221/17/2509-50522-108737, č. j. 431222/17/2509-50522-108737, č. j. 431232/17/2509-50522-108737, č. j. 431238/17/2509-50522-108737, a č. j. 43/17/2509-50522-108737, tak, že doměřená daň včetně penále je splatná v náhradní lhůtě v souladu s § 168 odst. 4 a § 251 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ke dni jejího stanovení, jímž se rozumí den vydání dodatečného platebního výměru.

[2] Stěžovatelka samostatným podáním navrhla, aby Nejvyšší správní soud vydal ve věci předběžné opatření, jímž by správci daně uložil, aby se zdržel všech úkonů a právních jednání směřujících k prodeji nemovitostí stěžovatelky, včetně jejich prodeje v dražbě, a to konkrétně pozemku st. parc. č. X, jehož součástí je stavba č. p. X, jiná stavba, pozemku st. parc. č. X, jehož součástí je stavba bez č. p./č. e., jiná stavba, pozemku parc. č. 397/10, pozemku parc. č. 397/11, pozemku parc. č. 397/12, pozemku parc. č. 397/13, pozemku parc. č. 617/32 a pozemku parc. č. 617/33, vše v k. ú. Dobroměřice, které jsou zapsány v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Ústecký kraj, Katastrální pracoviště Louny na LV č. 891 vedeném pro k. ú. Dobroměřice, dále pozemku parc. č. 1305/2, pozemku parc. č. 1307/1, pozemku parc. č. 1308, jehož součástí je stavba č. p. 577, bytový dům, pozemku parc. č. 1309, pozemku parc. č. 1310/2, pozemku parc. č. 1318/2, pozemku parc. č. 1318/7, pozemku parc. č. 1318/10, pozemku parc. č. 1318/11, pozemku parc. č. 1318/16, pozemku parc. č. 1318/17, pozemku parc. č. 1321, pozemku parc. č. 1322/2, pozemku parc. č. 1323/2, pozemku parc. č. 1324/2 a pozemku parc. č. 1325, jehož součástí je stavba č. p. 697, technická vybavenost, pozemku parc. č. 1326/2, jehož součástí je stavba bez č. p./č. e., a dále stavby bez č. p./č. e., zemědělská stavba na parcele č. 1322/1 a 1322/2, stavby bez č. p./č. e., zemědělská stavba na parcele č. 1323/1 a 1323/2 a stavby bez č. p./č. e., zemědělská stavba na parcele č. 1324/1 a 1324/2, vše v k. ú. Postoloprty, které jsou zapsány v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Ústecký kraj, Katastrální pracoviště Louny na LV č. 1110 vedeném pro k. ú. Postoloprty, a dále pozemku parc. č. 258, jehož součástí je stavba č. p. X, technická vybavenost, a pozemku parc. č. 259, vše v k. ú. Chrást u Plzně, které jsou zapsány v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro

pokračování

Plzeňský kraj, Katastrální pracoviště Plzeň-město na LV č. 985 vedeném pro k. ú. Chrást u Plzně (dále jen „nemovitosti stěžovatelky“).

[3] Stěžovatelka v návrhu na vydání předběžného opatření uvedla, že usnesením ze dne 8. 12. 2015, č. j. 15 Af 100/2015 - 34, Krajský soud v Ústí nad Labem správci daně uložil, aby se zdržel všech úkonů a právních jednání směřujících k prodeji nemovitostí stěžovatelky. Jakmile však již správce daně nebyl limitován právními účinky uvedeného usnesení, provedli jeho pracovníci fotodokumentaci nemovitostí stěžovatelky za účelem zadání vypracování znaleckého posudku na stanovení obvyklé ceny nemovitostí stěžovatelky pro účely vydání dražební vyhlášky k prodeji předmětných nemovitostí. Vzhledem k těmto skutečnostem stěžovatelka podala návrh na vydání předběžného opatření v řízení před krajským soudem i v nyní posuzované věci, přičemž krajský soud návrhu stěžovatelky vyhověl usnesením ze dne 18. 7. 2018, č. j. 15 Af 19/2018 - 107, kterým správci daně uložil, aby se zdržel všech právních úkonů směřujících k prodeji nemovitostí stěžovatelky.

[4] Stěžovatelka dále uvedla, že hrozící vážnou újmu podle § 38 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), spatřuje ve skutečnosti, že správce daně bude opětovně činit právní úkony směřující k prodeji nemovitostí stěžovatelky. V důsledku možného prodeje předmětných nemovitostí by došlo k úplné ekonomické likvidaci stěžovatelky, jelikož by ani v případě jejího úspěchu v řízení o kasační stížnosti nemohla obnovit svou ekonomickou činnost, neboť by jí k tomu scházely právě potřebné nemovitosti. Tuto skutečnost by pak podle stěžovatelky nemohla zvrátit ani případná náhrada škody.

[5] Podle stěžovatelky současně v posuzovaném případě vydání předběžného opatření nic nebrání, jelikož správci daně by žádná škoda nevznikla z důvodu zatížení nemovitostí stěžovatelky zástavním právem, které k zajištění daňové pohledávky správce daně zřídil. Povinnost zdržet se všech právních úkonů by pak podle stěžovatelky měl Nejvyšší správní soud uložit místně příslušnému správci daně stěžovatelky.

[6] Žalovaný ve vyjádření k návrhu na vydání předběžného opatření uvedl, že tvrzení stěžovatelky stran likvidace její ekonomické činnosti v důsledku prodeje jejích nemovitostí není ničím podloženo, stěžovatelka totiž je i nadále ekonomicky aktivní a generuje zisk i přes skutečnost, že už v předchozích řízeních před krajským soudem namítala likvidační postup správce daně. Dále zdůraznil, že zákonný institut daňové exekuce slouží k vynucení splnění daňové povinnosti, k níž nedošlo ze strany daňového dlužníka dobrovolně. Pokud současně stěžovatelka tvrdí, že pokračování správce daně v daňové exekuci by ji dostalo do značných ekonomických potíží, lze mít důvodnou pochybnost, zda bude v budoucnu daňová povinnost stěžovatelky vůbec splněna. Vydání předběžného opatření by tak v posuzovaném případě ohrozilo inkasovatelnost daňové pohledávky správce daně vůči stěžovateli a jeden ze základních cílů správy daní stanovený v § 1 odst. 2 daňového řádu. Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud návrh stěžovatelky zamítl.

[7] Nejvyšší správní soud považuje návrh stěžovatelky za důvodný.

[8] Podle ustanovení § 38 odst. 1 s. ř. s. platí, že „*byl-li podán návrh na zahájení řízení a je potřeba zatímne upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu, může usnesením soud*

na návrh předběžným opatřením účastníkům uložit něco vykonat, něčeho se zdržet nebo něco snášet. Ze stejných důvodů může soud uložit takovou povinnost i třetí osobě, lze-li to po ní spravedlivě žádat.“

[9] Z citovaného ustanovení vyplývá, že smyslem a účelem institutu předběžného opatření je zatímni úprava poměrů účastníků, a to ve výjimečných případech, kdy v důsledku postupu správních orgánů hrozí účastníku pokračováním dosavadního stavu věcí nebo naopak jejich změnou vážná újma, tj. je-li vzhledem k okolnostem případu pravděpodobné, že taková újma nastane.

[10] Zmíněná „vážná újma“ ve smyslu § 38 s. ř. s. představuje neurčitý právní pojem. Není proto možné zcela jednoznačně stanovit, co vždy závažnou újmu je a co jí naopak nemůže být. Lze nicméně vyjít ze skutečnosti, že se musí jednat o vážný zásah do práv a povinností účastníka soudního řízení, jehož důsledky jsou pro něj natolik závažné a způsobí trvale porušit jeho zájmy, že po něm nelze žádat, aby jej minimálně do doby rozhodnutí soudu o jeho žalobě, resp. o jeho kasační stížnosti, snášel.

[11] K otázce vážné újmy se Nejvyšší správní soud ve své rozhodovací činnosti již vyjádřil například v usnesení ze dne 24. 5. 2006, č. j. Na 112/2006 - 37, kde uvedl, že *„vážnou újmu je nutno zejména rozumět takový zásah do právní sféry účastníka (resp. pokyn či donucení s obdobnými důsledky), který - v případě, že by byl v řízení ve věci samé shledán sám o sobě nezákonným či shledán součástí nezákonného komplexnějšího postupu správního orgánu - představuje natolik zásadní narušení této jeho sféry, že po účastníkovi nelze spravedlivě požadovat, aby jej, byť dočasně, snášel. Vážnou újmu tedy budou zejména intenzivní zásahy do intimní sféry navrhovatele, do jeho vlastnických práv či do jiných jeho subjektivních práv, zejména těch, která mají povahu práv ústavně zaručených.“*

[12] Nejvyšší správní soud současně v usnesení, jež lze plně využít i v nyní posuzovaném případě, ze dne 20. 10. 2016, č. j. 2 Afs 108/2016 - 96, konstatoval, že *„správní soudnictví není z povahy věci schopno posoudit zákonnost rozhodnutí správce daně ihned, nýbrž v časovém horizontu zpravidla minimálně několika měsíců. Po tuto dobu je tedy třeba zajistit jednak pokud možno co možná nejmeně narušené fungování daňového subjektu a jeho podnikání, jednak to, že majetek, který možná bude užít na úhradu jeho daňové povinnosti, se nevzdálí z dohledu správce daně.“* Podle uvedeného usnesení Nejvyššího správního soudu takovým prostředkem může být právě předběžné opatření, které má daňovému subjektu umožnit, aby za dohledu správce daně a s jeho souhlasem v jednotlivých případech dále provozoval svoji ekonomickou činnost způsobem, který na jedné straně umožní co možná nejvíce zachovat její dosavadní charakter, výnosnost apod., avšak současně zabezpečí, že správci daně neodplynou z dosahu podstatné majetkové hodnoty daňového subjektu.

[13] Jen zcela výjimečně je proto možno v průběhu řízení před správními soudy připustit ekonomickou likvidaci daňového subjektu tím, že správci daně bude umožněno v plné míře uplatnit právní nástroje umožňující exekuční realizaci majetku daňového subjektu. Bude tomu jen tehdy, pokud bude správce daně schopen popsat a důkazně doložit, že dotýčný daňový subjekt ve skutečnosti postrádá ekonomickou substanci v tom smyslu, že pravým smyslem a účelem jeho existence je výlučně nebo převážně (tedy v míře zásadně převyšující jakékoli jiné účely) podvodné jednání. Tato skutečnost však v posuzovaném případě z žádných relevantních okolností věci či tvrzení žalovaného

pokračování

nevyplynula, je tak třeba dát přednost zachování existence daňového subjektu po dobu řízení před správními soudy.

[14] Hrozba případného prodeje zastavených nemovitostí stěžovatelky je pak natolik intenzivní zásah do jejích vlastnických práv, že je namístě zatímne upravit poměry mezi ní a správcem daně. Jedná se o majetkové hodnoty z povahy věci jen obtížně zašantročitelné (v podstatě je lze jen převést na třetí osoby, avšak nikoli fyzicky vzdálit z dosahu správce daně), obtížně znehodnotitelné a mající nezřídka pro vlastníka význam nejen jako majetková hodnota, ale i pro své individuální vlastnosti a pro zasazení do majetkového komplexu, na němž je založeno vlastníkovu podnikání či jiná činnost. Jinak řečeno, v případě náhrady škody (v penězích) za prodané zastavené nemovitosti nemusí být tato náhrada dostatečná právě s ohledem na speciální vlastnosti nemovitosti. Především však prodej nemovitostí může v daném případě vyvolat jakýsi dominový efekt v podobě faktického znemožnění další podnikatelské činnosti stěžovatelky, která evidentně dotčené nemovité věci při jejím výkonu užívá.

[15] Zároveň Nejvyšší správní soud přihlédl i k tomu, že správce daně k nemovitostem stěžovatelky zřídil zástavní právo a v případě prodeje nemovitostí má tak zajištěno své pořadí. Správce daně, resp. stát, proto nemůže být v daném ohledu dotčen jinak, než že bude muset vyčkat s případným prodejem zastavených nemovitostí v rámci daňové exekuce do skončení tohoto řízení o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud na základě výše uvedených úvah dospěl k závěru, že byly splněny podmínky pro vydání předběžného opatření. Proto zavázal správce daně tak, jak je uvedeno v prvním výroku tohoto usnesení.

[16] Závěrem zdejší soud připomíná, že podle § 38 odst. 4 s. ř. s. může soud rozhodnutí o předběžném opatření zrušit nebo změnit, *změní-li se poměry*, a to i bez návrhu. Předběžné opatření přitom zaniká nejpozději dnem, kdy se rozhodnutí soudu, jímž se řízení končí, stalo vykonatelným.

[17] Jelikož s návrhem na vydání předběžného opatření je spojena poplatková povinnost ve výši 1.000 Kč (položka 5 sazebníku poplatků, který je přílohou k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích), která vzniká rozhodnutím o návrhu na vydání předběžného opatření [§4 odst. 1 písm. h) zákona o soudních poplatcích], zdejší soud uložil stěžovateli v druhém výroku povinnost soudní poplatek zaplatit (§ 2 odst. 6 zákona o soudních poplatcích).

[18] Soudní poplatek lze zaplatit jedním z těchto způsobů:

- vylepením kolků na tiskopise připojeném k tomuto usnesení nebo
- bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703-46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol** pro identifikaci platby je: **1040314620**.

[19] O nákladech řízení o předběžném opatření rozhodne Nejvyšší správní soud v rámci rozhodnutí o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 61 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. června 2020

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu

Vyhovuji výzvě a zasílám Nejvyššímu správnímu soudu v kolkových známkách určený soudní poplatek.

ke sp. zn. 4 Afs 146/2020

podpis

.....

↓ místo pro nalepení kolkových známek ↓